torek 5. aprila 2022

P9_TA(2022)0106

Smernice za proračun za leto 2023 – oddelek III

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 5. aprila 2022 o splošnih smernicah za pripravo proračuna za leto 2023, oddelek III – Komisija (2021/2226(BUI))

(2022/C 434/18)

Evropski parlament,

— ob upoštevanju člena 314 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU),

— ob upoštevanju člena 106(a) Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti za atomsko energijo,

— ob upoštevanju Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. julija 2018 o finančnih pravilih, ki se uporabljajo za splošni proračun Unije ([1]) (finančna uredba),

— ob upoštevanju Uredbe Sveta (EU, Euratom) 2020/2093 z dne 17. decembra 2020 o določitvi večletnega finančnega okvira za obdobje 2021–2027 ([2]),

— ob upoštevanju skupne izjave Evropskega parlamenta, Sveta in Komisije o okrepitvi posebnih programov in prilagoditvi temeljnih aktov ([3]),

— ob upoštevanju skupne izjave Evropskega parlamenta, Sveta in Komisije o uporabi vrnjenih dodelitev iz Sklada za spodbujanje naložb v državah AKP v korist instrumenta za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje ([4]),

— ob upoštevanju skupne izjave Evropskega parlamenta, Sveta in Komisije o ponovni uporabi sproščenih sredstev v zvezi z raziskovalnim programom ([5]),

— ob upoštevanju skupne izjave Evropskega parlamenta, Sveta in Komisije o obravnavi stroškov obresti in odplačil v okviru NGEU v VFO 2021–2027 ([6]),

— ob upoštevanju skupne izjave Evropskega parlamenta, Sveta in Komisije o proračunskem nadzoru novih predlogov, ki temeljijo na členu 122 PDEU in lahko imajo znatne posledice za proračun Unije ([7]),

— ob upoštevanju skupne izjave Evropskega parlamenta, Sveta in Komisije o ponovni oceni določb o zunanjih namenskih prejemkih ter najemanju in dajanju posojil v finančni uredbi ([8]),

— ob upoštevanju svojega stališča z dne 16. decembra 2020 o osnutku uredbe Sveta o večletnem finančnem okviru za obdobje 2021–2027 ([9]),

— ob upoštevanju predloga Komisije z dne 22. decembra 2021 za uredbo Sveta, ki spreminja Uredbo (EU, Euratom) 2020/2093 o večletnem finančnem okviru za obdobje 2021–2027 (COM(2021)0569),

---

([1]) UL L 193, 30.7.2018, str. 1.
([2]) UL L 433 I, 22.12.2020, str. 11.
([3]) UL C 444 I, 22.12.2020, str. 1.
([4]) UL C 444 I, 22.12.2020, str. 2.
([5]) UL C 444 I, 22.12.2020, str. 3.
([6]) UL C 444 I, 22.12.2020, str. 4.
([7]) UL C 444 I, 22.12.2020, str. 5.
([8]) UL C 444 I, 22.12.2020, str. 6.
([9]) UL C 445, 29.10.2021, str. 240.

torek 5. aprila 2022

— ob upoštevanju medinstitucionalnega sporazuma z dne 16. decembra 2020 med Evropskim parlamentom, Svetom Evropske unije in Evropsko komisijo o proračunski disciplini, sodelovanju v proračunskih zadevah in dobrem finančnem poslovodenju ter novih virih lastnih sredstev, vključno s časovnim načrtom za uvedbo novih virov lastnih sredstev ([10]),

— ob upoštevanju Sklepa Sveta (EU, Euratom) 2020/2053 z dne 14. decembra 2020 o sistemu virov lastnih sredstev Evropske unije ([11]),

— ob upoštevanju predloga Komisije z dne 22. decembra 2021 o spremembi tega sklepa (COM(2021)0570),

— ob upoštevanju Uredbe Sveta (EU) 2020/2094 z dne 14. decembra 2020 o vzpostavitvi Instrumenta Evropske unije za okrevanje v podporo okrevanju po krizi zaradi COVID-19 ([12]),

— ob upoštevanju Uredbe (EU, Euratom) 2020/2092 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. decembra 2020 o splošnem režimu pogojenosti za zaščito proračuna Unije ([13]),

— ob upoštevanju evropskega stebra socialnih pravic, ki so ga novembra 2017 razglasili Evropski svet, Parlament in Komisija, akcijskega načrta Komisije za izvajanje evropskega stebra socialnih pravic z dne 4. marca 2021 in izjave iz Porta o socialnih zadevah, ki so jo maja 2021 sprejeli člani Evropskega sveta,

— ob upoštevanju agende OZN za trajnostni razvoj do leta 2030 in njenih ciljev v zvezi s trajnostnim razvojem,

— ob upoštevanju svoje resolucije z dne 25. Marca 2021 o oblikovanju politike za digitalno izobraževanje ([14]),

— ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 9. marca 2021 z naslovom Digitalni kompas do leta 2030: evropska pot v digitalno desetletje (COM(2021)0118),

— ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 11. decembra 2019 o evropskem zelenem dogovoru (COM(2019)0640),

— ob upoštevanju svoje resolucije z dne 15. januarja 2020 o evropskem zelenem dogovoru ([15]),

— ob upoštevanju Uredbe (EU) 2021/1119 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. junija 2021 o vzpostavitvi okvira za doseganje podnebne nevtralnosti ([16]) (evropska podnebna pravila),

— ob upoštevanju posebnih poročil Medvladnega panela o podnebnih spremembah (IPCC) o globalnem segrevanju za 1,5 °C, o podnebnih spremembah in zemljiščih ter o oceanih in kriosferi v spreminjajočem se podnebju,

— ob upoštevanju sporazuma, sprejetega na 21. konferenci pogodbenic (COP21) Okvirne konvencije OZN o spremembi podnebja (UNFCCC) 12. decembra 2015 v Parizu (Pariški sporazum),

— ob upoštevanju svoje resolucije z dne 1. marca 2022 o ruski agresiji proti Ukrajini ([17]),

— ob upoštevanju poročila o globalni oceni biotske raznovrstnosti in ekosistemskih storitev, ki ga je pripravila Medvladna platforma o biološki raznovrstnosti in ekosistemskih storitvah (IPBES),

— ob upoštevanju strategije EU za enakost spolov za obdobje 2020–2025,

---

([10]) UL L 433 I, 22.12.2020, str. 28.
([11]) UL L 424, 15.12.2020, str. 1.
([12]) UL L 433 I, 22.12.2020, str. 23.
([13]) UL L 433 I, 22.12.2020, str. 1.
([14]) UL C 494, 8.12.2021, str. 2.
([15]) UL C 270, 7.7.2021, str. 2.
([16]) UL L 243, 9.7.2021, str. 1.
([17]) Sprejeta besedila, P9_TA(2022)0052.

— ob upoštevanju posebnega poročila Evropskega računskega sodišča 10/2021 z dne 26. maja 2021 z naslovom Vključevanje vidika spola v proračunu EU: čas je, da se z besed preide na dejanja,

— ob upoštevanju splošnega proračuna Evropske unije za proračunsko leto 2022 ([18]) in skupnih izjav Parlamenta, Sveta in Komisije, ki so mu priložene,

— ob upoštevanju sklepov Sveta z dne 15. marca 2022 o proračunskih smernicah za leto 2023 (07218/2022),

— ob upoštevanju člena 93 Poslovnika,

— ob upoštevanju mnenj Odbora za industrijo, raziskave in energetiko, Odbora za promet in turizem, Odbora za kmetijstvo in razvoj podeželja, Odbora za kulturo in izobraževanje ter Odbora za pravice žensk in enakost spolov,

— ob upoštevanju stališča v obliki predlogov sprememb Odbora za zaposlovanje in socialne zadeve,

— ob upoštevanju pisem Odbora za zunanje zadeve, Odbora za proračunski nadzor, Odbora za okolje, javno zdravje in varnost hrane, Odbora za regionalni razvoj, Odbora za ribištvo in Odbora za ustavne zadeve,

— ob upoštevanju poročila Odbora za proračun (A9-0062/2022),

A. ker je Parlament v vrsti resolucij priporočil, naj vse države članice iz mehanizma za okrevanje in odpornost kulturnim in ustvarjalnim sektorjem namenijo vsaj 2 % sredstev, izobraževanju pa vsaj 10 %, iz Evropskega socialnega sklada plus (ESS+) pa naj vsaj 5 % sredstev v deljenem upravljanju namenijo podpori dejavnostim v okviru evropskega jamstva za otroke;

Proračun za leto 2023: nadaljnje okrevanje za vse v skladu z načrti

1. ugotavlja, da kljub spodbudnim signalom, ki so v letu 2022 vzbudili pričakovanja o nadaljnji gospodarski rasti, gospodarski obeti ostajajo negotovi, saj nanje vplivajo dejavniki, kot so motnje v dobavni verigi, visoke cene energije, naraščajoča inflacija in nadaljevanje pandemije covida-19, pa tudi posledice napada na Ukrajino; zato opozarja, da bo imel proračun Unije za leto 2023 pomembno vlogo pri krepitvi gospodarstva Unije in povečevanju njegove konkurenčnosti, pa tudi pri vzpostavljanju naše skupne odpornosti, prispevanju k uspešnemu izvajanju evropskega zelenega dogovora in pravičnemu prehodu, tako da nihče ne bo zapostavljen, poleg odzivanja na geopolitične izzive pa tudi pri spodbujanju ekonomske, socialne in teritorialne kohezije kot enega od temeljev okrevanja;

2. se zato zavezuje, da si bo prizadeval sprejeti v prihodnost usmerjen proračun, ki bo ustrezal političnim prednostnim nalogam Unije, okrepil zdravstveno unijo, omogočil uspešen zeleni in digitalni prehod ter spodbudil pravično, vključujoče, trajnostno in odporno okrevanje, vključno z večjo podporo malim in srednjim podjetjem, spodbujal pravno državo, vrednote EU in temeljne pravice ter njihovo uveljavljanje, povečal število priložnosti za vse, predvsem pa za mlade po vsej Uniji, in poskrbel, da bo Unija močnejša, ko bo šlo za interese njenih prebivalcev in nastopanje na svetovnem prizorišču;

3. poudarja ključno vlogo kohezijske politike EU, ki je bistvena naložbena politika Unije in eden temeljev trajnostnega in vključujočega okrevanja, ter opozarja na njeno edinstveno evropsko dodano vrednost in prispevek k splošnemu skladnemu razvoju EU in njenih držav članic ter regij; poudarja, da bo leto 2023 zadnje leto izvajanja programov EU iz večletnega finančnega okvira 2014–2020, zlasti tistih v deljenem upravljanju na področju kohezije, pa tudi leto, ko se bodo začeli novi programi izvajati hitreje; zato pričakuje, da se bo to odražalo v občutnem povečanju sredstev za plačila v proračunu za leto 2023;

4. poudarja, da se bo leta 2023 začela izvajati nova skupna kmetijska politika; opozarja, da sta skupna kmetijska in skupna ribiška politika zelo pomembni za evropski prehranski sistem, saj skrbita za cenovno dostopno in visokokakovostno prehransko in hranilno varnost za vse Evropejce; poudarja tudi, kako pomembni so pravilno delovanje kmetijskih trgov, trajnostni razvoj podeželskih regij, stabilen in sprejemljiv zaslužek kmetov in ribičev, trajnostno

([18]) UL L 45, 24.2.2022, str. 1.

upravljanje naravnih virov in ohranjanje biotske raznovrstnosti ter generacijska pomladitev kmetov; poziva, naj se posebna pozornost nameni malemu kmetijstvu, mladim kmetom in malim ribiškim podjetjem, tako da se čim bolje izkoristijo vsi ustrezni programi EU; poudarja, da so izbruh covida-19, naraščajoče cene energije in druge krize močno prizadeli številne kmetijske sektorje;

5. poudarja, da morajo države članice do konca leta 2023 skleniti pogodbe za vsa sredstva, ki so na voljo v okviru mehanizma za okrevanje in odpornost, in poziva Komisijo, naj v zvezi s tem podpre države članice in upravičence, obenem pa Parlament vključi v nadzor in pregledno ocenjevanje postopka; poleg tega opozarja na pomen vključevanja lokalnih in regionalnih organov, socialnih partnerjev in civilne družbe v izvajanje in spremljanje ustreznih programov EU;

Močnejša zdravstvena unija

6. opozarja, da so sistemi javnega zdravstva med krizo zaradi covida-19 pod pritiskom, kot ga še ni bilo, in da so se obstoječi izzivi še zaostrili; pozdravlja prednostno obravnavo zdravstvene politike Unije in spominja na program EU za zdravje in sklop za zdravje v programu Obzorje Evropa; ugotavlja, da proračun za dejavnosti, ki omogočajo pripravljenost organa za odzivanje na izredne zdravstvene razmere, izvira iz teh programov ter iz mehanizma EU na področju civilne zaščite, a izraža globoko zaskrbljenost, da bi utegnilo to ogroziti uresničevanje drugih pomembnih zdravstvenih ciljev, o katerih sta se dogovorila zakonodajalca; zato opozarja, da je treba organu za odzivanje na izredne zdravstvene razmere priskrbeti nova sredstva; poleg tega poudarja, da bi bilo treba posebno pozornost nameniti nadzoru nad tem organom, za katerega je pristojen Parlament; poudarja, da je v okviru mehanizma EU na področju civilne zaščite pomembno vzpostaviti evropsko zdravstveno enoto, in poziva vse države članice, naj k temu prispevajo z dodatnimi sredstvi; poudarja, da je treba poskrbeti za ustrezno financiranje načrta za boj proti raku, pri tem pa se močno osredotočiti na ukrepe, ki prinašajo oprijemljive rezultate za državljane, na primer evropsko pobudo za slikanje raka ali programe cepljenja proti virusu HPV;

7. priznava pomen drugih programov Unije, vključno z mehanizmom za okrevanje in odpornost, pri zagotavljanju naložb in podpore za preprečevanje zdravstvenih kriz ter krepitev odpornosti zdravstvenih sistemov in infrastrukture; poudarja, da je treba te dejavnosti uskladiti z drugimi programi, ki jih financira EU, vključno s programom EU za zdravje, hkrati pa zmanjšati razlike pri dostopu do zdravstvenega varstva; poudarja, da je treba okrepiti informacijske kampanje o cepljenju v vseh državah članicah in širše; opozarja tudi, kako pomembno je stalno izvajanje in dostop do tehnične pomoči za države članice z nizko upravno zmogljivostjo; poudarja, da bi bilo treba decentralizirane agencije in organe, ki delujejo na področju zdravja in varnosti, ustrezno financirati, poskrbeti, da bodo imeli dovolj osebja, ter jih po potrebi okrepiti;

Omogočanje uspešnega zelenega in digitalnega prehoda

8. priznava, da bodo za izvajanje evropskega zelenega dogovora ter doseganje cilja Unije glede podnebne nevtralnosti do leta 2050 in cilja ničelnega onesnaževanja potrebne znatne javne in zasebne naložbe, da bi premostili naložbeno vrzel v zelenem prehodu, ki jo je opredelila Komisija, in dosegli zavezujoče cilje Pariškega sporazuma; kljub temu poudarja, da bi bili stroški neukrepanja veliko višji; poudarja, da je proračun Unije v središču prizadevanj za pravičen prehod na bolj zeleno, trajnostno, socialno vključujočo, odporno in konkurenčno Unijo ter da so potrebna dodatna finančna prizadevanja; zlasti poudarja, da je treba priskrbeti ustrezna finančna sredstva, da bo lahko Unija izpolnila svoje zaveze, hkrati pa zagotovila, da nihče ne bo zapostavljen; vztraja, da bo uspeh evropskega zelenega dogovora odvisen tudi od njegovega financiranja, in poziva, naj se instrumenti financiranja Unije prednostno uporabljajo v regijah, sektorjih in območjih, ki jih bo zeleni prehod najbolj prizadel, pri tem pa je treba upoštevati potrebe držav članic; poudarja, da je treba malim in srednjim podjetjem omogočiti, da v celoti izkoristijo priložnosti, ki izhajajo iz evropskega zelenega dogovora in lastnega poslovnega prehoda na okoljsko trajnostnost in digitalizacijo;

9. opozarja, da je treba priskrbeti ambiciozne vire za programe, ki podpirajo ukrepe na področju podnebja in biotske raznovrstnosti ter varstvo okolja, kot je LIFE, ter meni, da je treba pospešiti in začeti v celoti izvajati mehanizem za pravični prehod, tudi z dodatno tehnično pomočjo državam članicam pri tej nalogi; opozarja tudi, da je treba poskrbeti, da bo poraba Unije prispevala k blažitvi podnebnih sprememb in prilagajanju nanje, tudi s krepitvijo pripravljenosti na naravne

nesreče, zlasti prek evropskega mehanizma na področju civilne zaščite, pa tudi k zaustavitvi izgube biotske raznovrstnosti; pričakuje, da bo Komisija spoštovala svojo zavezo iz spravnega postopka v zvezi s proračunom za leto 2022 ter na tem področju okrepila agencijo, ki ima osrednjo vlogo pri izvajanju svežnja „Pripravljeni na 55“ in poročanju o tem; je poleg tega zelo zaskrbljen zaradi dolgoročnega pomanjkanja človeških virov v nekaterih službah Komisije, zato znova poziva Komisijo, naj zagotovi ustrezne vire in osebje; poleg tega poziva Komisijo in države članice, naj spoštujejo načelo neškodovanja, da bi zagotovile potrebno skladnost med cilji politike in največjo možno učinkovitostjo porabe med prehodom in po njem;

10. poudarja, da so potrebne naložbe v raziskave in inovacije na področju zelenih tehnologij, procesov in veščin, saj bi tako Uniji med drugim omogočili konkurenčno prednost v gospodarstvu prihodnosti z ničelno stopnjo neto emisij, ter v zvezi s tem izpostavlja, da je programu Obzorje Evropa pomembno dodeliti zadostna sredstva; meni, da je ustrezna podpora malim in srednjim podjetjem bistvena za krepitev njihove vloge na področju raziskav in inovacij; meni, da mora Unija v celoti izkoristiti instrument za povezovanje Evrope, da bi posodobila in povezala svojo prometno in energetsko infrastrukturo ter povečala njuno trajnost, izboljšala energetsko varnost in neodvisnost EU ter prek povezljivosti med državami članicami dodatno razvila energetsko unijo; zato meni, da je treba instrumentu za povezovanje Evrope nameniti dovolj sredstev; poudarja tudi, kako pomemben je vesoljski program EU;

11. je seznanjen z zakonodajnimi predlogi Komisije za zakon o čipih in program varne povezljivosti; opozarja na načelo, da se novi programi ne bi smeli ustvarjati na račun obstoječih, in ponavlja svoje dolgoletno stališče, da bi bilo treba nove pobude financirati z novimi sredstvi; namerava podrobno preučiti proračunske posledice predlogov in njihov vpliv na proračunski postopek za leto 2023;

12. meni, da je nadaljnja digitalizacija gospodarstva in javnega sektorja bistvenega pomena za konkurenčnost Unije; meni, da so za uspešen digitalni prehod potrebna močna prizadevanja na področju raziskav in inovacij v okviru programa Obzorje Evropa, občutne naložbe v digitalno infrastrukturo prek Instrumenta za povezovanje Evrope –Digitalno, pa tudi podpora, ki se prek programa za digitalno Evropo zagotavlja na področjih, kot so umetna inteligenca, kibernetska varnost in visokozmogljivostno računalništvo EU; poudarja, da je treba spodbujati napredna digitalna znanja in spretnosti ter vključujoče učenje ter tako odpraviti vrzel na tem področju; poudarja, da so potrebna orodja za poklicno preusmerjanje; opozarja, kako pomembna sta zadostno financiranje in usklajenost med programi EU, da bi se ustvarili uspešni pogoji za tržno uvajanje prelomnih tehnologij in inovacij ter da bi evropsko gospodarstvo in javni sektor prevzela vodilno vlogo pri digitalnem prehodu;

13. priznava, da programi, s katerimi Unija financira okrevanje gospodarstva, boj proti brezposelnosti in pospeševanje naložb, močno prispevajo zlasti k podpori malim in srednjim podjetjem ter mikropodjetjem; opozarja, da se evropsko gospodarstvo še naprej opira na mala in srednja podjetja, ki imajo ključno vlogo pri ustvarjanju delovnih mest in rasti; izpostavlja program InvestEU, njegov sklop za mala in srednja podjetja ter možnost, da mala in srednja podjetja, ki jih je pandemija posebej prizadela, iz programa prejmejo kapitalsko podporo; poudarja, da je treba z ustreznim financiranjem spodbujati dobro delujoč enotni trg, da bi zagotovili varstvo potrošnikov, povečali konkurenčnost malih podjetij z razvojem digitalnih in podjetniških znanj in spretnosti, izboljšali dostop do trgov, nadgradili program Erasmus za mlade podjetnike ter dodatno razširili priložnosti za ustanavljanje in širitev zagonskih podjetij;

14. izraža solidarnost z delavci v sektorjih, ki jih je pandemija močno prizadela, zlasti v turizmu, gostinstvu ter kulturnem in ustvarjalnem sektorju; poudarja, da so ti sektorji pomemben steber gospodarstva Unije in zaposlujejo znaten delež delovne sile, zlasti v malih in srednjih podjetjih; meni, da bi morali biti deležni večje podpore držav članic in Unije, tudi prek mehanizma za okrevanje in odpornost, ter poziva k dodatnim ukrepom zanje in k zadostnemu financiranju s tem povezanih programov EU; vztraja, da bi bila za preoblikovanje novega evropskega Bauhausa v dolgoročnejšo pobudo ali program potrebna nova sredstva; znova izraža obžalovanje, da dolgoročna zahteva Parlamenta, naj se za turizem vzpostavi poseben program EU, ni bila uslišana;

torek 5. aprila 2022

Spodbujanje pravne države, vrednot EU in temeljnih pravic ter njihova uporaba

15. meni, da je za verodostojnost Unije izjemno pomembno poskrbeti za pravilno uporabo sredstev Unije in sprejeti vse ukrepe za zaščito finančnih interesov Unije; poudarja, da obstaja jasna povezava med spoštovanjem pravne države in učinkovitim izvrševanjem proračuna Unije v skladu z načeli dobrega finančnega poslovodenja; meni, da bi bilo treba Uredbo (EU, Euratom) 2020/2092 o splošnem režimu pogojenosti za zaščito proračuna Unije začeti uporabljati takoj in v celoti, kakor je Parlament že večkrat zahteval; obžaluje, da Komisija še ne izvaja uredbe, čeprav je začela veljati 1. januarja 2021, in poudarja, da je v celoti skladna s Pogodbama EU, kot je bilo potrjeno v sodbah Sodišča Evropske unije z dne 16. februarja 2022 ([19]); pričakuje, da bo Komisija nemudoma uporabila člen 6(1) uredbe za države članice, ki so jim že bili poslani dopisi z informacijami, kakor zahteva člen 6(4) uredbe; meni, da bi bilo treba agencijam in organom na tem področju ter Evropskemu javnemu tožilstvu nameniti ustrezne vire, zlasti glede na njihovo čedalje večjo delovno obremenitev, ki zajema tudi spremljanje odhodkov mehanizma za okrevanje in odpornost ter nadzor nad njimi;

16. poudarja, da načela pravne države varujejo druge temeljne vrednote, na katerih temelji Unija, in so neločljivo povezana s spoštovanjem demokracije in temeljnih pravic; je zelo zaskrbljen, ker se je v nekaterih državah članicah občutno poslabšalo stanje pravne države, demokracije in temeljnih pravic, vključno z neodvisnostjo sodstva, ločitvijo vej oblasti, bojem proti korupciji ter neodvisnostjo in svobodo medijev; poudarja, kako pomemben je program za državljane, enakost, pravice in vrednote, zlasti pri varovanju in spodbujanju pravic in vrednot, kot so zapisane v Pogodbah EU in Listini o temeljnih pravicah, pa tudi pri ohranjanju in utrjevanju sodelovanja in izobraževanja državljanov ter odprtih, na pravicah temelječih, demokratičnih, enakopravnih in vključujočih družb; zato poziva, naj se temu programu dodeli ambiciozna raven sredstev; opozarja, da je pravosodno sodelovanje med nacionalnimi organi ključno za krepitev pravne države v Uniji; poziva k ustreznemu financiranju programa za pravosodje;

Več priložnosti za vse, zlasti pa za mlade po vsej Uniji

17. priznava, da je kriza zaradi covida-19 še posebej negativno vplivala na mlade, njihove zaposlitvene perspektive, delovne pogoje in duševno zdravje, zaradi česar so se izgubile priložnosti in zbledele perspektive, prav tako pa se je povečala izobraževalna vrzel; v zvezi s tem opozarja na pomen poklicnega izobraževanja in usposabljanja; je trdno prepričan, da bi moral proračun za leto 2023 posebno pozornost nameniti mladim, se opirati na uspeh evropskega leta mladih 2022 ter tudi v letu 2023 nadaljevati s konkretnimi ukrepi in politikami; poudarja, da je program Erasmus+ zelo pomemben in da mu je treba priskrbeti zadostna finančna sredstva, saj je njegov uspeh pri širjenju izobraževanja, usposabljanja in zaposlitvenih možnosti po vsej Uniji neizpodbiten, program pa prinaša oprijemljive rezultate; meni, da bi moral postati bolj vključujoč ter ponuditi več priložnosti in enak dostop za vse, zlasti za ljudi iz prikrajšanih okolij ter s podeželja in oddaljenih območij;

18. poudarja, da je treba najti trajnostne in dolgoročne rešitve za uspešen boj s strukturnimi demografskimi izzivi ter za zmanjšanje bega možganov s podeželskih, oddaljenih in manj razvitih območjih EU; poudarja, da so potrebna finančna sredstva za oživitev in ustvarjanje visokokakovostnih lokalnih zaposlitvenih možnosti na območjih, ki jih pesti upadanje prebivalstva; poudarja ključno vlogo proračuna EU pri izvajanju evropskega stebra socialnih pravic ter krepitvi lokalnih in regionalnih socialnih ukrepov, krepitvi socialnega dialoga in omogočanju dostopa za vse do ključnih storitev, kot so zdravstveno varstvo, mobilnost, ustrezna prehrana in dostojna stanovanja;

19. poudarja, da je treba okrepiti evropsko solidarnostno enoto, ki mladim pomaga pridobiti praktične izkušnje v drugi državi članici, s čimer povečuje njihovo zaposljivost in bogati življenjske priložnosti; opozarja na pomen ustreznega financiranja ukrepov in dejavnosti EU za mlade in otroke, zlasti v okviru ESS+, ReactEU in mehanizma za okrevanje in odpornost; opozarja, da bi morala Komisija redno poročati o izvajanju priporočila o vzpostavitvi evropskega jamstva za otroke in okrepljenega jamstva za mlade;

([19]) Sodbi z dne 16. februarja 2022 v zadevah C-156/21, *Madžarska proti Parlamentu in Svetu*, ECLI:EU:C:2022:97, in C-157/21, *Poljska proti Parlamentu in Svetu*, ECLI:EU:C:2022:98.

20. opozarja, da je pandemija močno prizadela tudi starejše; vztraja, da bi moral proračun za leto 2023 ponuditi zadostno podporo najranljivejšim ter zaščititi njihovo dobrobit, dostojanstvo in temeljne pravice; ugotavlja, da program Erasmus+ ponuja priložnosti za odrasle in starejše, ter poziva Komisijo, naj poskrbi, da bodo imeli več koristi od njega; poudarja vlogo proračuna EU pri dostopu starejših do socialnih in zdravstvenih storitev, mobilnosti in priložnosti za prostovoljstvo; poziva EU, naj racionalizira in izboljša ukrepe za starejše v usklajenem okviru, ki bo povezan s financiranjem iz programov EU;

Močnejša Unija pri zastopanju prebivalcev in nastopanju na svetovnem prizorišču

21. najostreje obsoja nezakonit, neizzvan in neupravičen napad Ruske federacije na Ukrajino, vse poskuse destabilizacije partneric EU v vzhodnem sosedstvu, pa tudi vpletenost Belorusije v to agresijo; poudarja, da mora Unija ostati enotna, in poziva države članice, naj v teh težkih razmerah okrepijo sodelovanje in povečajo solidarnost; poziva Unijo, naj priskrbi znatna sredstva za obravnavanje geopolitičnih posledic sedanje krize, vključno s podporo za humanitarne ukrepe in ukrepe za pripravljenost na sprejem beguncev v državah članicah in vzhodnem sosedstvu; opozarja, da je stabilnost Unije odvisna tudi od stabilnosti njenega sosedstva;

22. opozarja na svojo resolucijo o ruski agresiji proti Ukrajini ter poziva Komisijo in države članice, naj uporabijo vsa razpoložljiva finančna sredstva za podporo Ukrajini; v zvezi s tem znova izraža podporo uporabi evropskega mirovnega instrumenta; poziva Komisijo, Evropsko službo za zunanje delovanje in države članice, naj Parlamentu pravočasno posredujejo pregledna poročila in informacije v zvezi s tem; poziva Komisijo in države članice, naj Ukrajini namenijo dodatno nujno humanitarno pomoč, pri tem pa sodelujejo s humanitarnimi agencijami OZN in drugimi mednarodnimi partnerskimi organizacijami; poudarja, da je treba posebno pozornost nameniti ranljivim skupinam, manjšinam ter ženskam in otrokom, saj so v konfliktnih razmerah še posebej izpostavljeni ter potrebujejo posebno zaščito in podporo; poziva Komisijo, naj upošteva vsa sredstva, ki bi jih bilo mogoče uporabiti za podporo v okviru ustreznih programov EU, zlasti v zvezi s socialnimi in zdravstvenimi storitvami ter izobraževanjem;

23. znova izraža neomajno podporo suverenosti in ozemeljski celovitosti vseh držav vzhodnega partnerstva ter poziva Komisijo in države članice, naj jih, zlasti Republiko Moldavijo, podprejo pri zagotavljanju začasnega zatočišča beguncem iz Ukrajine; znova poudarja, da morajo države članice pokazati solidarnost pri premeščanju beguncev iz Ukrajine, ki so prispeli na Poljsko, v Madžarsko, v Romunijo in na Slovaško, v druge države članice;

24. priznava, da so sankcije pomembne, prav tako tudi enotnost Unije pri njihovem nalaganju, ter poziva Komisijo, naj opredeli in omogoči sredstva in načine za obravnavo njihovih gospodarskih in socialnih posledic za EU;

25. poudarja strateški pomen širitvene politike v državah Zahodnega Balkana in meni, da je treba priskrbeti ustrezna sredstva državam Zahodnega Balkana ter državam vzhodnega in južnega sosedstva, zlasti tistim, ki izvajajo pridružitvene sporazume z EU, da bi podprli celovite politične in socialno-ekonomske reforme ter okrepili civilno družbo in pravno državo, pa tudi pomagali pri okrevanju po krizi zaradi covida-19 in njenih dolgoročnih gospodarskih posledicah; poudarja, da je treba dodeliti zadostno finančno podporo za tehnično pomoč, saj bi tako izboljšali črpanje sredstev EU v teh regijah;

26. pričakuje, da bodo azil in migracije tudi po sedanji krizi visoko na dnevnem redu EU; poudarja, da je treba stalno finančno podpirati sprejem, registracijo, preverjanje in vključevanje prosilcev za azil ter poiskati ustrezna sredstva za posebne cilje Sklada za azil, migracije in vključevanje, da bi omogočili ustrezno izvajanje skupnega evropskega azilnega sistema; poudarja, da mora ta sistem temeljiti na solidarnosti in deljeni odgovornosti, tj. ne sme nesorazmerno preobremeniti nekaterih držav članic, spoštovati človekove pravice, spodbujati vključevanje, vzpostaviti okvir za zakonite migracije, kot je zahteval Parlament, se boriti proti trgovini z ljudmi ter izboljševati sisteme za učinkovito, varno in dostojno vračanje oseb in prostovoljno vračanje v skladu z vrednotami EU in mednarodnimi zavezami; poleg tega poziva k ustreznemu financiranju instrumenta za upravljanje meja in vizume, da bi okrepili sisteme upravljanja meja;

torek 5. aprila 2022

27. poudarja, da je treba poskrbeti, da na seznamu oseb ali subjektov, za katere veljajo omejevalni ukrepi EU, ne bo upravičencev do sredstev EU (vključno z izvajalci ali podizvajalci, udeleženci na delavnicah ali usposabljanjih ali tretjimi stranmi);

28. poudarja, da Unija potrebuje zadostna sredstva za odzivanje na večje krize ter dolgoročne izzive v sosedstvu in po svetu, hkrati pa opozarja, da je zgornja meja razdelka 6 v večletnem finančnem okviru že zdaj prenizka, zato je revizija sedanjega večletnega finančnega okvira neizogibna; poziva k zadostnemu financiranju instrumenta za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje ter instrumenta za predpristopno pomoč, da bosta lahko izpolnila svojo ključno vlogo pri spodbujanju trajnostnega in demokratičnega razvoja ter političnih in gospodarskih reform, varovanju pravne države in človekovih pravic, podpiranju volilnih procesov ter reševanju socialnih in podnebnih izzivov ter temeljnih vzrokov migracij; poudarja, da je treba še naprej podpirati begunce, predvsem v Turčiji in širši regiji, ter se odzvati na dogodke v Afganistanu, a znova opozarja, da proračun Unije ne bi smel biti edini vir financiranja; poziva, naj se Agenciji OZN za pomoč in zaposlovanje palestinskih beguncev na Bližnjem vzhodu (UNRWA) v letu 2023 iz proračuna EU dodeli ambiciozna raven sredstev, da bo lahko ustrezno prispevala k regionalni stabilnosti in krepila odpornost palestinskih beguncev; poudarja, kako pomemben je program humanitarne pomoči, in ugotavlja, da se sredstva ne povečujejo sorazmerno z rekordno visokimi potrebami; zato poziva, naj se mu dodelijo večja finančna sredstva, države članice pa naj povečajo humanitarno pomoč;

29. ponavlja svoje stališče, da bi morala imeti Unija dovolj sredstev za odzivanje na nepričakovane dogodke v EU in zunaj nje; zato poziva Komisijo, naj opravi poglobljeno analizo različnih posledic sedanjih izzivov in njihovega vpliva na proračunski postopek za leto 2023, pa tudi na celotni večletni finančni okvir 2021–2027, prav tako pa naj oceni, kdaj bi bila revizija večletnega finančnega okvira ustrezna;

30. meni, da je najnovejši porast okužb s covidom-19 dodaten dokaz, da bi bilo treba okrepiti prizadevanja in cepiti ves svet; želi spomniti, da so tri institucije v okviru proračuna za leto 2022 sklenile dogovor o pregledu odzivov na pandemijo do konca junija 2022, zlasti v zvezi z mednarodnim cepljenjem, in o takojšnjem sprejetju potrebnih ukrepov;

31. poudarja, da je vse bolj pomembno priskrbeti ustrezno finančno podporo za varnost in obrambo Unije, tudi prek Evropskega obrambnega sklada, ki podpira razvoj in raziskave v obrambnem sektorju; poziva k močnejšim prizadevanjem za povečanje zmogljivosti razmeščanja in operativne učinkovitosti ter izboljšanje vojaške mobilnosti, da bi med drugim prispevali h krepitvi stabilnosti v sosedstvu EU in širše, pa tudi za obravnavanje hibridnih in kibernetskih groženj; meni, da bi s takimi prizadevanji povečali strateško avtonomijo Unije in izboljšali konkurenčnost evropske obrambne industrije; poziva tudi k ustreznemu financiranju Sklada za notranjo varnost;

32. odločno podpira prizadevanja EU za boj proti čedalje večjim varnostnim grožnjam, kot so širjenje dezinformacij, tudi na spletu, kampanje lažnih novic zoper EU ter terorizem, radikalizacija in nasilni ekstremizem v EU in sosednjih državah; meni, da bi bilo treba pri dodeljevanju finančnih sredstev upoštevati spreminjajočo se naravo groženj in potrebo po odpravljanju njihovih temeljnih vzrokov ter boljšemu usklajevanju prizadevanj Unije na tem področju;

33. poziva Svet in države članice, naj si močneje prizadevajo, da bi v schengensko območje dokončno vključile vse države članice, ki izpolnjujejo vse tehnične zahteve, zlasti Romunijo, Bolgarijo in Hrvaško; meni, da so gospodarska rast in blaginja, notranja varnost, zaščita zunanjih meja EU, temeljne pravice, ustrezno delovanje schengenskega območja in svoboda gibanja znotraj EU med seboj neločljivo povezani in vzajemno koristni; meni, da je treba zagotoviti ustrezno financiranje, osebje in usposabljanje uslužbencev za vse agencije, ki delujejo na področju temeljnih pravic, azila, varnosti, pravosodja in integriranega upravljanja meja; opozarja, da schengensko območje sodelujočim državam prinaša gospodarske koristi;

Medpodročna vprašanja

34. opozarja, da se bodo stroški financiranja instrumenta EU za okrevanje krili iz proračuna Unije, vključno z zadostnimi prihodki iz novih virov lastnih sredstev, zato bi morali temeljiti na potrebnih in pravočasno odobrenih sredstvih; poudarja, da se finančna sredstva za programe odhodkov ne bi smela uporabljati za obvladovanje nepredvidljivosti stroškov financiranja instrumenta Evropske unije za okrevanje; meni, da ima proračunski organ vsa

pooblastila za odločanje o okrepitvi vseh programov EU, tudi kadar so stroški financiranja instrumenta za okrevanje nižji od pričakovanih; opozarja, da skupna izjava Parlamenta, Sveta in Komisije o finančnih stroških instrumenta za okrevanje v letu 2022, sprejeta 15. novembra 2021 v spravnem postopku, velja za proračunski postopek za leto 2022 in ne ustvarja precedensa; opozarja, da se lahko vse prihodnje odločitve sprejmejo le med letnim proračunskim postopkom;

35. opozarja, da so se institucije Unije v medinstitucionalnem sporazumu dogovorile o pravno zavezujočem načrtu za uvedbo palete novih virov lastnih sredstev, da bi zagotovile popolno odplačilo glavnice načrta EU za okrevanje in z njo povezanih obresti, ne da bi se zmanjšali odhodki za programe ali naložbeni instrumenti v večletnem finančnem okviru, pri tem pa ohranile spoštovanje načela univerzalnosti; pozdravlja finančni sveženj, ki ga je Komisija predlagala 22. decembra 2021 in dopolnjuje sklep o virih lastnih sredstev ([20]) s tremi novimi viri lastnih sredstev: mehanizmom za ogljično prilagoditev na mejah, trgovanjem z emisijami ter deležem preostalega dobička največjih in najbolj dobičkonosnih multinacionalnih podjetij; meni, da je izjemno pomembno nadaljevati ta finančni sveženj; zato poziva Svet, naj spoštuje dogovorjeni časovni okvir in doseže napredek pri prvi paleti virov lastnih sredstev pred zaključkom proračunskega postopka za leto 2023; poleg tega poziva Komisijo, naj pred decembrom 2023 pripravi predlog za drugo paleto novih virov lastnih sredstev, da bi zagotovila zadostna sredstva za vračila v sklopu instrumenta NextGenerationEU; opozarja, da se bo leta 2023 drugo leto uporabljala prilagoditev za posamezne programe v skladu s členom 5 uredbe o večletnem finančnem okviru;

36. ugotavlja, da je bil zabeležen nepričakovano visok znesek sproščenih proračunskih sredstev za raziskave (več kot 469 milijonov EUR) na ravni, ki ni bila predvidena v sporazumu o večletnem finančnem okviru in zato ni zajeta v sporazumu o večletnem finančnem okviru; meni, da bi morala biti v skladu s členom 15(3) finančne uredbe na voljo vsa sproščena sredstva za raziskave; želi, da se sproščena sredstva, s katerimi se dopolnjujejo zneski, ki jih Komisija vključi v predlog proračuna, osredotočijo na zgolj nekaj prednostnih področij;

37. se veseli uporabe revidirane metodologije za spremljanje podnebnih ukrepov v predlogu proračuna za leto 2023 v skladu z medinstitucionalnim sporazumom o proračunski disciplini, pa tudi poročila o smotrnosti z informacijami o načelu, po katerem se ne sme povzročati bistvene škode; pričakuje, da bo Komisija čim prej sprejela učinkovito, pregledno in celovito metodologijo za spremljanje biotske raznovrstnosti, pri tem pa upoštevala cilje za leta 2024, 2026 in 2027; poziva Komisijo, naj dosledno upošteva vse ustrezne ugotovitve in priporočila, da bi bila celotna prihodnja poraba povsem pregledna, prav tako pa naj vzpostavi jasnejšo povezavo med odhodki za podnebje in biotsko raznovrstnost ter njihovimi dejanskimi učinki, tudi z uporabo kazalnikov učinka in rezultatov; poziva, naj bo Parlament v celoti vključen v oblikovanje metodologij, kot je določeno v medinstitucionalnem sporazumu o večletnem finančnem okviru; pričakuje, da se bo Komisija pred objavo predloga proračuna za leto 2023 s Parlamentom posvetovala o metodologiji biotske raznovrstnosti;

38. poziva Komisijo, naj razvije metodologijo za sledenje socialnih odhodkov proračuna EU na podlagi načel evropskega stebra socialnih pravic;

39. poudarja, da je gospodarska in socialna kriza, ki je posledica pandemije covida-19, nesorazmerno vplivala na ženske, vključno s porastom primerov nasilja na podlagi spola; zato zahteva, naj se sklopu Daphne v programu za državljane, enakost, pravice in vrednote namenijo znatna sredstva; poziva, naj se v proračunu EU dodatna sredstva namenijo spodbujanju enakosti spolov in boju proti diskriminaciji, zlasti žensk in oseb LGBTI+, ter poziva Komisijo, naj spodbuja večje sinergije med programi EU na teh področjih; poziva k občutnim sredstvom za podporo zaščite, spodbujanja in splošnega dostopa do spolnega in reproduktivnega zdravja ter pravic in za podporo zagovornicam človekovih pravic;

40. opozarja, da mora Komisija najpozneje do 1. januarja 2023 začeti izvajati metodologijo za merjenje odhodkov, povezanih s spodbujanjem enakosti spolov, pa tudi pravic in enakih možnosti za vse, to metodologijo pa podkrepiti s sistematičnim zbiranjem, poročanjem in ocenjevanjem podatkov, razčlenjenih po spolu; poudarja, kako pomembno je, da se načelo enakosti spolov kot horizontalno načelo vključuje v vse dejavnosti, politike in programe EU; poudarja, da imajo

([20]) Sklep Sveta (EU, Euratom) 2020/2053 z dne 14. decembra 2020 o sistemu virov lastnih sredstev Evropske unije in razveljavitvi Sklepa 2014/335/EU, Euratom (UL L 424, 15.12.2020, str. 1).

agencije in organi na tem področju pomembno vlogo in da jim je treba zagotoviti ustrezna finančna sredstva in kadrovske vire, da bodo lahko opravljali svoje naloge; poziva k hitremu začetku izvajanja strategije EU za enakost spolov za obdobje 2020–2025;

41. opozarja, da decentralizirane agencije opravljajo izjemno pomembno delo; meni, da je treba agencijam priskrbeti ustrezno osebje in dovolj sredstev, da bodo lahko opravljale svoje naloge; opozarja, da se naloge agencij razvijajo v skladu s političnimi prednostnimi nalogami, in poudarja, da je treba nove pristojnosti pospremiti tudi z ustrezno ravnjo novih sredstev;

42. meni, da bi moral proračun za leto 2023 vsebovati zadostno raven sredstev za plačila, da bo mogoče kriti nove programe in zaključiti tiste, ki še potekajo, delno pa tudi poskrbeti, da bo proračun Unije prinesel potrebne gospodarske spodbude; na podlagi izkušenj s prejšnjimi večletnimi finančnimi okviri poudarja, da je treba pospešiti izvajanje programov, da bi preprečili kopičenje plačil v drugi polovici večletnega finančnega okvira;

43. meni, da bi bilo treba dati na voljo potrebna sredstva, kadar se priporočila konference o prihodnosti Evrope izvajajo;

44. poudarja pomen pilotnih projektov in pripravljalnih ukrepov pri preskušanju novih političnih pobud in postavitvi temeljev za prihodnje ukrepe Unije; zato namerava predlagati sveženj pilotnih projektov in pripravljalnih ukrepov v skladu s svojimi političnimi prednostnimi nalogami in oceno Komisije; verjame, da bo Komisija predloge pilotnih projektov in pripravljalnih ukrepov ocenila nepristransko, pri tem pa se opirala na pravno in finančno oceno, in pričakuje, da bo prejel natančna in podrobna pojasnila, ko se bo projekt štel za „zajetega“ v programih in politikah EU, s konkretnimi primeri ukrepov EU, ki naj bi zajemali predloge; prav tako poziva Komisijo, naj poskrbi, da bodo pilotni projekti in pripravljalni ukrepi, sprejeti v proračunu, izvedeni v celoti, pravočasno in v sodelovanju s Parlamentom ter da bodo bolj prepoznavni in čim bolj učinkoviti;

o

o o

45. naroči svoji predsednici, naj to resolucijo posreduje Svetu, Komisiji in Računskemu sodišču.